

Crònicateatre

Contornejar la por

Jordi Bordes

Barcelona

Xavier Albertí va accedir a la direcció artística del TNC amb un programa ambiciós que mirava de rescatar noms oblidats –els epicentres de cada any: Pitarra, la generació oblidada, i enguany, Guimerà– i també d'acostar la cultura a la societat més desafavorida, de manera que li pogués servir fins i tot d'altaveu. Durant dos anys, van obrir la temporada amb una festa amb color de Paral·lel desenfadat o de simpàtica sarsuela per recaptar fons amb els quals oferir entrades a grups que no es podien pagar les localitats a través del programa *Apropa cultura*, que també introduïa la voluntat de fer un treball discret, còmplice amb algun col·lectiu, per acabar fent-ne alguna representació. Aquest ha estat el cas de *Tu no surts a la foto*, un muntatge que s'ha realitzat després de guanyar-se la confiança d'un grup de teràpia familiar de l'hospital de Sant Pau durant dos anys. El dramaturg Enric Nolla i el director Antonio Simón van assistir a les sessions com uns més per crear aquesta obra, inspirada en casos reals, sobre les ombres que pot veure una persona en un brot psicòtic. La peça

El muntatge 'Tu no surts a la foto', representat només dos dies a la Sala Tallers ■ MAY ZIRCUS

El teatre il·lustra amb imaginació i honestedat com esclata un dolorós brot psicòtic

mostra una veritat complexa, en una escena freda, neta, sense complements gratuïts. Simplement, limita la por, la contorneja.

Virginia Rangel, responsable de la unitat de psicoteràpia de l'hospital de Sant Pau, va permetre que Nolla i Simón accedissin a la unitat sempre que l'activitat fos beneficiosa per a la confiança del grup, i que servís per sociabilitzar-lo i per poder construir un material que faci visible a la societat aquesta realitat tan amagada, de

la qual es té por. El resultat a escena, com també deien Albertí, Simón i Nolla, era secundari.

L'equip que signa *Tu no surts a la foto* respon amb la nuesa més sincera a l'acte de generositat dels membres del col·lectiu. L'obra està a cavall del teatre documental –perquè arrenca amb el que seria l'entrada d'un intern, Claudi (Bernat Quintana), a la unitat de teràpia de Sant Pau i s'escolten les veritats contundents i implacables de dos usua-

ris que han après a dominar la por pel seu trastorn– i una representació. L'equip artístic no ha optat per una obra abstracta amb molts referents i imatges que podrien aclaparar l'espectador i que ben segur que han trobat en el procés de creació, sinó per una posada en escena freda per representar el que seria el primer brot, les relacions de parella, l'absència del germà i l'estranyesa del Claudi, que no parla i s'ho mira tot amb estranyesa...

El teatre il·lustra amb una notable imaginació i honestedat com seria l'al·lucinació d'aquest noi, que ha sortit de la ciutat i viu al camp envoltat de cavalls. El final d'aquesta peça deixa sensacions agredolces: les sessions permeten que el Claudi expliqui o ensenyi el seu brot com un signe de reconeixement del dolor, que en realitat redimeix i allibera. Però tot seguit ve la denúncia. Ara que ja pot ser un ciutadà més, tot i la malaltia, arriba la demanda de subsidi per incapacitat laboral. Anul·lar-lo productivament, de manera absoluta, trenca la possibilitat de relació i torna a portar el pacient a l'abisme. La família, que el va induir involuntàriament al brot psicòtic, el torna a arraconar, ara protegint-lo massa. L'aprenentatge és saber sortir novament de l'error. El TNC demostra com la cultura fa un bé social inajornable.

Críticacinema

Àngel Quintana

Els temps han canviat

Creed. La llegenda de Rocky

Director: Ryan Coogler.
Intèrprets: Michael B. Jordan,
Sylvester Stallone
EUA, 2015

A Filadèlfia, al peu de les escales del Museu d'Art Contemporani, hi ha un monument a un personatge de ficció. La raó de l'existència del monument, que s'ha convertit en una atracció turística tan important com el Liberty Bell, és que un personatge anomenat Rocky Balboa –Sylvester Stallone– va pujar corrent escales i va fer uns quants saltets l'any 1975, abans de

disputar el títol de campió del món de pesos pesants. Quaranta anys després, Rocky –Stallone– torna a les escales, però aquest cop ja no pot córrer. Sent vell, cansat i ha perdut tota la força originària. Alguna cosa l'ha erosionat internament i no el deixa ser l'heroi del passat.

La gràcia de *Creed* –setè capítol de la saga *Rocky*– neix del reconeixement crepuscular de la impossibilitat de tornar al passat. Tal com passava a *Star Wars: El despertar de la força*, quan es mira enrere hi ha alguna cosa que funciona, però que només es pot recuperar com a ru-

na o deixalla. *Creed* explica la història del fill del mític Apollo Creed –guanyador de *Rocky* en la primera entrega–, que busca el mític Rocky Balboa perquè l'entreni. L'operació és la mateixa que porta la jove Rey a buscar el vell Luke Skywalker. El vell heroi no és res més que un monstre amb la cara arrugada, els músculs flàccids, els pulmons carregats i la tensió arterial amenaçada. L'home vell pot ajudar el jove a viure una experiència iniciàtica perquè tot pugui tornar a començar des de la certesa que és impossible recuperar l'espai primitiu. *Creed* funciona com

Rocky (Sylvester Stallone) entrena Adonis Johnson (Michael B. Jordan) en aquest nou film de boxa ■ WARNER BROS

una evocació dels vells temps en l'estira-i-arronsa entre el jove i el vell.

Stallone no brilla com el gran actor que mai ha estat, sinó com una caricatura patètica d'ell mateix que funciona pel seu caràcter espectral. Tot es concreta en un combat que té els mateixos ingredients que el primer combat de la saga fílmica. Hi ha la mateixa mecànica emocional, encara que el melodrama familiar està plantejat de manera més discreta. Tot-hom està pendent del ring, però els temps han canviat i res pot tornar a ser igual. Els únics que sobreviuen són els fantasmes.